nieuws

PFAS-opdrachthouder stelt strenger normenkader voor

nieuws

Karl Vrancken, opdrachthouder in het PFAS-dossier, heeft dinsdag zijn tweede tussentijdse rapport voorgesteld. In dat rapport doet hij een voorstel voor een strenger PFAS-normenkader, met onder meer strengere normen voor bodem en grondwater. Er komt ook een digitale kaart waarop burgers kunnen nagaan of ze in de directe omgeving van een verontreinigde zone wonen. Getroffen landbouwers krijgen volgende week een voorstel van vergoeding in de bus.

29 MAART 2022 – LAATST BIJGEWERKT OM 29 MAART 2022 17:38

Lees meer over:
PFOS

"Van kennis naar actie", is de titel van het nieuwe rapport van opdrachthouder Karl Vrancken, een rapport dat hij vrijdag ook aan de Vlaamse regering zal voorleggen. In zijn rapport stelt Vrancken een strenger PFAS-normenkader voor. Die strengere normen moeten de blootstelling aan PFAS en de verspreiding van PFAS helpen beperken.
“Na ruim negen maanden is de PFAS-opdracht op een kantelpunt gekomen”, klinkt het. “We zijn nu misschien wel de regio met de meest up-to-datekennis over PFAS in de wereld. Dat geeft ons nu heel veel handvaten om tot actie over te gaan. De inwoners van alle risicogebieden, Zwijndrecht op kop, hebben nu nood aan concrete stappen.”

Normen verscherpen

Meteen werken met de strenge Europese normen (EFSA 2020) is geen optie, want alleen al door wat hij eet (bv. kippen, eieren, vlees) zit de gemiddelde Vlaming boven de drempelwaarde. Toch moeten die Europese normen volgens Vrancken "op lange termijn" de doelstelling blijven.
Vrancken stelt voor de normen voor bodem, grondverzet, bemalingswater, drinkwater, afvalwater, enz... te actualiseren of te verstrengen. Concreet stelt hij een strengere PFOS-norm voor in woonzones met een moestuin of kippen. Daar gaat de norm van 18 microgram/kg droge stof naar 3,8 microgram/kg. Dat is dezelfde waarde als voor landbouw en natuur. Die strengere norm voor woonzones zou dan niet gelden op plaatsen zonder moestuin, bijvoorbeeld in sterk verstedelijkte gebieden. Voor de industrie wordt de norm aangescherpt van 1949 microgram/kg droge stof naar 110 microgram/kg, de waarde die ook geldt voor recreatie.
Ook voor grondwater wordt de norm aangescherpt naar de Europese limiet voor drinkwater, meer concreet naar 0,1 microgram/liter voor 20 PFAS en naar 0,5 microgram/l voor de som van alle PFAS.

Quick wins

nieuws

"Sanering rond 3M-site nodig om humane risico's op te heffen"

4 MAART 2022

Naast scherpere normen en het saneren van de bestaande vervuiling, is het volgens Vrancken belangrijk om het probleem bij de bron aan te pakken. Op Europees niveau zijn er al wel inspanningen om PFAS op termijn te verbieden of minstens te beperken. Maar volgens Vrancken zijn er een aantal 'quick wins' om het gebruik van producten met PFAS sneller te beperken. "Denk aan de waterafstotende sprays voor schoenen. In plaats van sneakers die je moet behandelen met die sprays kan je andere schoenen kiezen. Ook in voedingsverpakkingen zoals pizzadozen en broodzakken zitten waterafstotende chemicaliën", aldus Vrancken.

Niet beperkt tot Zwijndrecht

Intussen komt er ook een digitale kaart waar mensen kunnen nagaan of ze in de buurt van een verontreinigde site wonen. Eerder werden al zo'n 800 risicosites, vooral brandweersites, in kaart gebracht waar er voorzorgsmaatregelen of no regret-maatregelen gelden, zoals het niet eten van kippen of eieren uit eigen tuin. Mensen zullen nu op die digitale kaart kunnen nagaan of hun perceel in zo'n zone met voorzorgsmaatregelen ligt.

Opdrachthouder Karl Vrancken laat ook verstaan dat landbouwers in de omgeving van de 3M-site in Zwijndrecht volgende week een voorstel voor compensatie in de bus zullen krijgen. Volgens Vrancken hebben 37 landbouwers een dossier ingediend omdat ze financieel nadeel ondervinden door de no regret-maatregelen. "Zo zijn er bioboeren die door de maatregelen zijn teruggevallen tot 20 procent van hun omzet", zegt Vrancken.

"Het is de eerste keer dat 3M met een tegemoetkoming over de brug komt", aldus Vrancken, die benadrukt dat deze tegemoetkoming los staat van de eventuele schadevergoeding die kan volgen voor de verontreiniging zelf.

nieuws

37 landbouwbedrijven rond 3M claimen PFOS-compensatie

24 FEBRUARI 2022

Vlaamse onderzoekscommissie duidt 3M aan als verantwoordelijke vervuiling

Ook de onderzoekscommissie van het Vlaams parlement heeft ondertussen haar werkzaamheden afgerond en keurde maandag haar eindrapport goed. De commissie wijst expliciet 3M met de vinger als verantwoordelijke voor de vervuiling met het giftige PFOS in de wijde omgeving van Zwijndrecht en vraagt de Vlaamse overheid alles in het werk te stellen om de volledige factuur van de vervuiling naar het chemisch bedrijf door te schuiven.

De commissie hoorde sinds de zomer van vorig jaar meer dan 100 milieu-, juridische en andere experts tijdens ongeveer 50 hoorzittingen. De confrontatie met 3M-vicevoorzitter Rebecca Teeters en de hoorzittingen met (oud-)ministers Ben Weyts en Joke Schauvliege gingen veruit met de meeste aandacht lopen.

Volgens de commissie is 3M de hoofdverantwoordelijke van de historische vervuiling en moet de Vlaamse overheid "op alle mogelijke manieren" het bedrijf verantwoordelijk stellen. Dat moet ertoe leiden dat 3M de volledige factuur van de aangerichte vervuiling vergoedt, inclusief de sanering en de afgeleide milieu-, economische en gezondheidsschade.

Het was naar aanleiding van de Oosterweelwerken dat de jarenlange vervuiling met PFOS, dat deel uitmaakt van de PFAS-familie, vorig jaar publiek bekendraakte. De onderzoekscommissie wil nu dat het bedrijf via gerechtelijke weg verplicht wordt om alle relevante gegevens aan te leveren die een zicht kunnen bieden op de verspreiding van PFAS in de omgeving van Zwijndrecht sinds 1976.

Politieke verantwoordelijkheden duidt de commissie niet expliciet aan, al gaat de politiek niet vrijuit. "Het is genuanceerd: we kunnen niet zeggen dat politici bewust iets fout hebben gedaan en bewust mensen hebben proberen te vergiftigen", zei commissievoorzitter Hannes Anaf (Vooruit) tijdens de laatste commissiezitting. "We hebben wel moeten vaststellen dat de politiek een verantwoordelijkheid draagt: het kon de bewoners rond de 3M-site in Zwijndrecht niet beschermen. Die verantwoordelijkheid erkent deze commissie zonder schroom", vulde Willem-Frederik Schiltz (Open Vld) aan.

Volgens Schiltz hield noch de politiek, noch de Vlaamse administratie het overzicht als het over vastgestelde contaminatie met PFAS, PFOS of andere stoffen ging. "Zo mondde onzekerheid over een aanwezig humaan toxicologisch risico uit in de zekerheid dat er geen risico was." De commissie spreekt daarom over een collectieve politieke beleidsverantwoordelijkheid en "een zekere verkokering".

> **We hebben moeten vaststellen dat de politiek een verantwoordelijkheid draagt: het kon de bewoners rond de 3M-site in Zwijndrecht niet beschermen**
>
> Hannes Anaf (Vooruit) - Voorzitter PFAS-Commissie

Behalve in Vlaanderen, zijn ook overheden in andere Europese landen er niet in geslaagd hun bevolking tegen bepaalde chemische stoffen te beschermen. Daarom, zo oordeelt de commissie, bevinden Vlaanderen en Europa zich op een kantelpunt: ze moeten preventief in plaats van reactief gaan optreden. Hoe? Via meer kennisdeling tussen de overheid en de wetenschap, via een versterking van de administratie en via een betere samenwerking. De personeelsbesparingen en de verkokering moeten worden aangepakt.
Het eindrapport van de onderzoekscommissie werd goedgekeurd door Vooruit, Open Vld, N-VA en CD&V. Groen en Vlaams Belang onthielden zich, PVDA'er Jos D'Haese mocht als toegevoegd lid niet meestemmen.

3M "oneens" met conclusies van onderzoekscommissie

3M gaat niet akkoord met "de beschrijving van 3M's staat van dienst op het gebied van milieubeheer en activiteiten". Dat laat het chemiebedrijf dinsdag weten. "Nu is het echter van belang om manieren te vinden om deze zaken constructief en gezamenlijk op te lossen", klinkt het.
De onderzoekscommissie wijst in haar eindrapport expliciet 3M met de vinger als verantwoordelijke voor de vervuiling met PFOS in de wijde omgeving van Zwijndrecht en vraagt de Vlaamse overheid alles in het werk te stellen om de volledige factuur van de vervuiling naar het chemisch bedrijf door te schuiven. 3M zegt in een reactie al "belangrijke maatregelen" te hebben ondernomen om "PFAS-gerelateerde onderwerpen in België aan te pakken".
3M somt onder meer op dat het investeerde in het verzamelen van de nodige informatie via een onafhankelijk gevoerd beschrijvend bodemonderzoek, innovatieve technologieën ontwikkelde en installeerde om PFAS-emissies te reduceren, en allerlei staalnames en -analyses uitvoerde en informatie verstrekte rond PFAS uit het verleden en de huidige activiteiten van het bedrijf in Zwijndrecht. 3M belooft ook de "toekomstige herstelmaatregelen" financieel te zullen dragen.
"Wij zijn vastbesloten met de autoriteiten samen te werken om de resterende problemen te identificeren en aan te pakken, en oplossingen te vinden die ons zullen helpen ook in de toekomst een investeerder en langetermijnpartner van deze gemeenschap te blijven", klinkt het nog.

Bron: Eigen verslaggeving / Belga

VILT vzw
Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact
M • info@vilt.be

Volg ons op:
screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright